

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Petra Paludu na neverejnom zasadnutí v Bratislave 25. augusta 2015 v trestnej veci odsúdeného **P. S.**, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 9. júla 2015, sp. zn. PK-2T/45/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 Tr. por. napadnuté uznesenie sa **zrušuje**.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd uznesením z 9. júla 2015, sp. zn. PK-2T/45/2011, rozhodol podľa § 556 ods. 1 Tr. por. o tom, že odsúdený P. S. je povinný nahradiť štátu na účet Špecializovaného trestného súdu odmenu a náhradu hotových výdavkov vyplatené ustanovenému obhajcovi JUDr. V. V., advokátovi so sídlom advokátskej kancelárie v B., v sume 927,08 € (slovom: deväťstodvadsaťsedem eur a osem eurocentov).

Rozhodnutie odôvodnil v podstate tým, že aj keď v súčasnosti finančná situácia odsúdeného nie je najlepšia, odsúdený P. S. je práceschopný, nie je vylúčené, že pri preradení na iné pracovisko, resp. uvoľnení pracovného miesta, bude pracovne zaradený, čo viedlo súd k záveru, že odsúdený nemá nárok na bezplatnú obhajobu, resp. na obhajobu za zníženú náhradu a je schopný Špecializovanému trestnému súdu, z ktorého prostriedkov bola uvedená čiastka vyplatená, splatiť záväzok podľa § 556 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť odsúdený P. S..

V sťažnosti uviedol, že v podstate námietku, že uvedené uznesenie je rozporuplné, keď na jednej strane uvádza, že je nemajetný a na druhej strane mu ukladá povinnosť zaplatiť trovy obhajoby ustanoveného obhajcu. Poukázal na povinnosti zaplatiť pohľadávky, poplatky, poistenie, pričom zo zárobku za rok vo výkone trestu nevidel nič, pretože všetko odišlo na úhradu jeho záväzkov. Navrhol preto v podstate uvedené uznesenie pre nemajetnosť zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti preskúmal, v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por., správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že v konaní o dovolaní odsúdeného P. S. mu bol opatrením predsedu Špecializovaného trestného súdu ustanovený obhajca JUDr. V. V. Po právoplatnom skončení konania o dovolaní bola obhajcovi priznaná odmena a náhrada hotových výdavkov vo výške 927,08 eur. Dňa 25. februára 2015 bola táto finančná čiastka poukázaná z rozpočtových prostriedkov Špecializovaného trestného súdu na účet obhajcu (č. I. 2628, 2629).

Tým boli splnené všetky formálne podmienky na prípadný ďalší postup súdu podľa § 558 ods. 1 Tr. por. Po splnení podmienok podľa § 556 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého, kto podal celkom bezvýsledne dovolanie alebo návrh na obnovu konania je povinný nahradiť štátu trovy konania o tomto dovolaní alebo návrhu na obnovu konania, a to paušálnou sumou, ktorú ustanoví ministerstvo spravodlivosti všeobecne záväzným právnym predpisom. **Ďalej je povinný nahradiť štátu odmenu a náhradu obhajcovi, ak bol v súvislosti s týmto konaním ustanovený, ak obvinený nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu.**

V predmetnej veci Špecializovaný trestný súd síce skúmal majetkové pomery odsúdeného P. S., ale zo získaných informácií vyvodil nesprávne závery.

Lustráciou v katastri nehnuteľností súd zistil, že odsúdený P. S. nevlastní na území Slovenskej republiky žiadny nehnuteľný majetok (zv. IX, č. 1. 2647, 2648).

Podľa správy zaslanej z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov (zv. IX, č. 1. 2643) je odsúdený P. S. v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, pričom predpokladaný koniec výkonu trestu má stanovený na deň 29. júna 2036. Zo správy ďalej vyplýva, že odsúdený bol prvýkrát zaradený do práce dňa 14. januára 2013 a poslednýkrát vyradený z práce dňa 10. augusta 2014, pričom výška jeho čistej pracovnej odmeny v období január 2013 až august 2014 bola 1.288,79 eur. Ku dňu podania správy nebol zaradený do práce pre nedostatok pracovných príležitostí v ústave.

Ústav na konte finančných prostriedkov odsúdeného evidoval sumu 38,89 eur a neuhradené pohľadávky ZVJS v zostatkovej výške 424,72 eura, neuhradené pohľadávky pre ostatných oprávnených v zostatkovej výške 680,59 eur (stav ku dňu 24. apríla 2015).

Podľa správy zaslanej z Krajského dopravného inšpektorátu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave (zv. IX, č. 1. 2644) odsúdený P. S. v súčasnosti nie je držiteľom ani vlastníkom motorového vozidla. Z uvedenej správy ďalej vyplýva, že odsúdený bol v minulosti vlastníkom viacerých motorových vozidiel. Držiteľom posledného z nich zn. Yamaha (motocykel), r. v. 2008, bol do 29. júna 2012.

V potvrdení o majetkových a zárobkových pomeroch (zv. IX, č. 1. 2640-2641) odsúdený P. S. uviedol, že je rozvedený, má päť detí a v súčasnej dobe je nezamestnaný. Peňažné dlhy má vo výške asi 800 eur.

Lustráciou v Sociálnej poisťovni súd zistil, že odsúdený P. S. v čase spracovania žiadosti (k 17. júnu 2015) nepoberal dávky vyplácané Sociálnou poisťovňou (zv. IX, č. 1. 2645).

Už z vyššie uvedeného zreteľne vyplýva, že odsúdený P. S. nevlastní žiadny majetok a pri jeho mesačnom a nepravidelnom príjme vo väznici je nereálne predpokladať, že by v dohľadnom čase mal možnosť splniť povinnosť uloženú mu napadnutým uznesením.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. por. obvinený, ktorý nemá dostatočne prostriedky na úhradu trov obhajoby, má nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu. Trestný poriadok bližšie nešpecifikuje kedy možno obvineného považovať za nemajetného. Analogicky možno vychádzať z tzv. stavu materiálnej núdze, ktorý nastáva vtedy keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi alebo stav keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6 násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojim majetkom (§ 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z. z.). Z vyššie uvedeného prehľadu majetkových pomerov odsúdeného P. S. možno zrozumiteľne vyvodit', že menovaný by v žiadnom prípade nemal možnosť zabezpečiť si využívanie právnych služieb svojim majetkom ak by sa samozrejme nepreukázal opak, čo sa ale nestalo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedených zistení dospel k záveru, že odsúdený

P. S. spĺňa všetky kritériá na to, aby mu bola poskytnutá bezplatná obhajoba, a aby náklady na jeho povinnú obhajobu (§ 38 ods. 2 písm. a/ Tr. por.) znášal štát. Preto nebolo v súlade s podmienkami uvedenými v § 556 ods. 1 Tr. por. správne rozhodnúť podľa § 558 ods. 1 Tr. por. o jeho povinnosti nahradiť štátu odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 927,08 Eur.

Z ohľadom na uvedené považoval najvyšší súd sťažnosť odsúdeného P. S. za dôvodnú, a preto postupom podľa § 194 ods. 1 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Špecializovaného trestného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave, 25. augusta 2015

JUDr. Peter K r a j č o v i č , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Libuša Jánošíková